



Valsts izglītības
satura centrs

Mācību satura un pieejas uzsvari jaunajā pamatizglītības standartā

Valsts izglītības satura centra vadītājs **Guntars Catlaks**

2018.gada 26.oktobrī, Rīgā

Mērķis – izglītība mūsdienīgai lietpratībai



Valsts izglītības
satura centrs

**ATBILDĪGS SABIEDRĪBAS DALĪBNIEKS,
kurš iedzījinās, līdzdarbojas un sadarbojas, lai kopā ar citiem veidotu
tādu sabiedrību, kādā vēlamies dzīvot**

- Pilnvērtīgi piedalās sociālajā, politiskajā, ekonomiskajā un kultūras dzīvē, kā arī rūpējas par savu, citu un kopīgo labumu.
- Patstāvīgi veido izpratni par pasauli, Latvijas un latviešu valodas nozīmību tajā.
- Sekmīgi darbojas daudz kultūru, daudzvalodu un digitālajā vidē.
- Izvērtē vērtē zinātnes, tehnoloģiju, ekonomikas, kultūras sasniegumus.
- Veido cieņpilnas attiecības, sadarbojas ar citiem cilvēkiem, vēlas veidot ģimeni un uzņemties atbildību par to.
- Uzklauša un iedzījinās dažādos viedokļos, pārliecībās, kultūrās; iejūtas otra pārdzīvojumos un sniedz atbalstu.
- Darbojas ilgtspējīgi un apkārtējai videi draudzīgi, lemj godprātīgi un uzņemas atbildību par saviem lēmumiem.

**RADOŠS DARĪTĀJS,
kurš ievieš inovācijas**

- Rada un attīsta jaunas zināšanas un risinājumus.
- Uzņemas iniciatīvu, ir mērķtiecīgs, izlēmīgs un neatlaidīgs.
- Analizē savas vēlmes un atsakās no nevajadzīgā.
- Sekmīgi darbojas individuāli un komandā, risina sarunas, pieņem kopīgus lēmumus, ir tolerants pret atšķirīgo.
- Ieklausās, vēro, pēta pasauli, novērtē situāciju un cieņpilni rīkojas.
- Izprot, respektē un risina kompleksas problēmas.
- Eksperimentē, improvizē, tiecas pēc jaunas pieredzes, pilnveidošanās.

**KĀDU VĒLAMIES REDZĒT
KATRU SKOLĒNU**

**PERSONĪBA AR PAŠAPZIŅU,
kurš ciena un rūpējas par sevi un citiem**

- Apzinās savas emocijas, vēlmes, intereses, dotības, kā arī kontrolē un vada savu uzvedību un emocijas.
- Uzdrošinās pašizpausties un gūt jaunu pieredzi.
- Ir patiess, spēj dzīvot patstāvīgi, saskaņā ar savām vērtībām.
- Saglabā un nostiprina savas garīgās un fiziskās spējas.
- Veido savai un citu labklājībai labvēlīgu vidi, paužot laipnību.
- Rūpējas par savu veselību un drošību.

**LIETPRATĒJS IZAUGSMĒ,
kam mācīties nemitīgi un ar aizrautību kļuvis par ieradumu**

- Ir zinātkārs un intelektuāli atvērts.
- Izvirza augstas prasības gan sev, gan citiem, darbu tiecas paveikt pēc iespējas kvalitatīvāk.
- Kļūdas uztver kā iespēju izaugsmei.
- Prot un vēlas patstāvīgi mācīties visu mūžu.
- Plāno un vada savu izziņas procesu, reflektē par to.
- Apgūto lieto jaunās reālās dzīves situācijās, ievērojot lielāko labumu.
- Lietpratīgi un atbildīgi izmanto informācijas un komunikācijas tehnoloģiju iespējas.



Valsts izglītības
satura centrs

Aktuālie akcenti jaunajā pamatizglītības standartā (standarta projektā)

- **Pamatizglītības satura īstenošanas mērķis** ir vispusīgi attīstīts un lietpratīgs skolēns, kurš ir ieinteresēts savā intelektuālajā, sociāli emocionālajā un fiziskajā attīstībā, mācās ar prieku un interesi, sociāli atbildīgi līdzdarbojas sabiedrības norisēs un uzņemas iniciatīvu, ir Latvijas patriots.
- **Komplekss sasniedzamais rezultāts** – zināšanas, prasmes, attieksmes.



Valsts izglītības
satura centrs

Komplekss rezultāts



V14 | OECD Learning Framework 2030 (2018)

Lietpratība jeb kompetence ir indivīda spēja kompleksi lietot zināšanas, prasmes un paust attieksmes, risinot problēmas mainīgās reālās dzīves situācijās.



Valsts izglītības
satura centrs

Obligātā mācību satura ietvars

Mācību jomas	Caurviju prasmes	Tikumi
<ul style="list-style-type: none">• Valodu• Sociālā un pilsoniskā• Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā• Dabaszinātņu• Matemātikas• Tehnoloģiju• Veselības un fiziskās aktivitātes	<ul style="list-style-type: none">• Kritiskā domāšana un problēmrisināšana• Jaunrade un uzņēmējspēja• Pašvadīta mācīšanās• Sadarbība• Pilsoniskā līdzdalība• Digitālā	<ul style="list-style-type: none">• Atbildība / Centība• Drosme / Godīgums• Gudrība / Laipnība• Līdzcietība / Mērenība• Savaldība / Solidaritāte• Taisnīgums / Tolerance



Valsts izglītības
satura centrs

Mērķi mācību jomās, PIEMĒRI

- **Sociālā un pilsoniskā mācību joma** – skolēns domā un rīkojas atbildīgi, apzinās savu rīcību un tās sekas, viņam ir izveidojušies noturīgi sociālie ieradumi saziņā un saskarsmē ar līdzcilvēkiem, ir izkopta nacionālā, vēsturiskā un pilsoniskā apziņa un izpratne par sabiedriskajiem un ekonomiskajiem procesiem.
- **Dabaszinātņu mācību joma** – skolēns atpazīst, piedāvā un izvērtē skaidrojumus noteiktam dabas parādību klāstam; izmanto pētnieciskās prasmes problēmu risināšanā, pētījumu veikšanā; analizē un izvērtē datus, izsaka viedokli un argumentus dažādos veidos un secina no datiem; rīkojas atbildīgi apkārtējās vides saglabāšanā.



Valsts izglītības
saturs centrs

Komplekss sasniedzamais rezultāts pamatizglītības standartā, PIEMĒRS

Sociālā un pilsoniskā mācību joma, 9.klase:

- Izvēlas savām vajadzībām un interesēm atbilstošas aktivitātes un nosaka šo izvēļu ieguvumus un alternatīvās izmaksas. Skaidro, kas būtu jāveic īstermiņā, lai varētu virzīties uz ilgtermiņa mērķiem, pat tad, ja šie mērķi vēl ir neskaidri. Plāno savu izaugsmi saistībā ar mācībām un vaļaspriekiem, balstoties uz savu stipro pušu un grūtību jomu apzināšanos.
- Salīdzina vēsturiski nozīmīgas Latvijas un pasaules personības dažādos laikos, lai izdarītu secinājumus par šo personu paveikto un īpašībām, kas nodrošinājušas panākumus. Spriež, ka jebkuram indivīdam ar savu darbību ir un būs iespēja ietekmēt vēstures notikumus.



Valsts izglītības
satura centrs

Būtiskākās pārmaiņas «stundu sarakstā»

- Otrā svešvaloda no 4. klases (pašlaik no 6.klases).
- Sociālās zinības un vēsture - 4.- 6.klasē; Latvijas un pasaules vēsture kopā.
- Atgādinām, ka literatūra - kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā mācību jomā.
- Jauns mācību priekšmets – Drāma.
- Sports un veselība.
- Tehnoloģiju mācību joma:
 - Dizains un tehnoloģijas (1.-9.kl.);
 - Datorika (1.-9.kl., t.sk. integrēti datorikas elementi 1.-3.kl.);
 - Inženierzinības (7.kl.);
 - Datorika; dizains un tehnoloģijas, programmēšana padziļinātai apguvei (10.-12.kl.).



Valsts izglītības
satura centrs

Mērķis tehnoloģiju mācību jomā

Skolēns spēj praktiski radīt sev un sabiedrībai vajadzīgus produktus un digitālus risinājumus.



Valsts izglītības
satura centrs

Mācību satura attīstība tehnoloģiju mācību jomā

	Pašlaik	Turpmāk
Pirmsskola	Tehnoloģiju elementi	Tehnoloģiju elementi
1. – 9. klase	Mājturība un tehnoloģijas	Dizains un tehnoloģijas
	Informātika (tikai 5.-7.klase)	Datorika (1.-3.klasē integrēti)
7. – 9. klase		Inženierzinības



Valsts izglītības
satura centrs

Pamatizglītības programmas paraugs (1)

Mācību stundu skaits trīs gados mācību priekšmetā¹.

Mācību joma	Mācību priekšmets	1.-3. klase	4.-6. klase	7.-9. klase
Valodu				
	Latviešu valoda	624 (18)	490 (14)	315 (9)
	Svešvaloda 1, Svešvaloda 2	208 (6)	385 (11)	525 (15)
Sociālā un pilsoniskā				
	Sociālās zinības	104 (3)		105 (3)
	Sociālās zinības un vēsture		245 (7)	
	Latvijas un pasaules vēsture			210 (6)
Kultūras izpratnes un pašizpaušmes mākslā				
	Vizuālā māksla	175 (5)	105 (3)	105 (3)
	Mūzika	208 (6)	175 (5)	105 (3)
	Literatūra		140 (4)	175 (5)
	Drāma ²		70 (2)	70 (2)

¹ Iekavās norādīts ieteicamais mācību stundu skaits nedēļā trīs gados.

² Mācību priekšmetu *Drāma* var īstenot integrēti ar citiem mācību priekšmetiem, tā apguvei paredzot 4.-2. 6. klasē 70 stundas un 7.-9. klasē 70 stundas.

MK noteikumu projekts, 11.10.2018.



Valsts izglītības
satura centrs

Pamatizglītības programmas paraugs (2)

Mācību stundu skaits trīs gados mācību priekšmetā¹

Mācību joma	Mācību priekšmets	1.-3. klase	4.-6. klase	7.-9. klase
Dabaszinātņu				
	Dabaszinības	208 (6)	210 (6)	
	Ķīmija			140 (4)
	Fizika			140 (4)
	Bioloģija			210 (6)
	Ģeogrāfija			210 (6)
Matemātikas				
	Matemātika	420 (12)	570 (16)	525 (15)
Tehnoloģiju				
	Dizains un tehnoloģija	175 (5)	140 (4)	140 (4)
	Datorika		105 (3)	175 (5)
	Inženierzinības ³			35 (1)
Veselības un fiziskās aktivitātes				
	Sports un veselība	280 (8)	315 (9)	315 (9)

¹ Iekavās norādīts ieteicamais mācību stundu skaits nedēļā trīs gados.

³ Mācību priekšmetu *Inženierzinības* var īstenot integrēti ar citiem mācību priekšmetiem, tā apguvei paredzot 35 stundas 7.-9. klasē.

MK noteikumu *projekts*, 11.10.2018.



Valsts izglītības
satura centrs

Pamatizglītības mazākumtautību izglītības programmas paraugs (1)

Mācību stundu skaits trīs gados mācību priekšmetā¹

Mācību joma	Mācību priekšmets	1.-3. klase	4.-6. klase	7.-9. klase
Valodu				
	Latviešu valoda un literatūra	520 (15)	525(15)	525(15)
	Svešvalodas	174 (5)	245 (7)	315 (9)
	Mazākumtautības valoda un literatūra	315 (9)	315 (9)	315 (9)
Sociālā un pilsonīgā				
	Sociālās zinības	104 (3)		105 (3)
	Sociālās zinības un vēsture		245 (7)	
	Latvijas un pasaules vēsture			210 (6)
Kultūras izpratnes un pašizpausmes mākslā				
	Vizuālā māksla	104 (3)	105 (3)	105 (3)
	Mūzika	104 (3)	105 (3)	105 (3)
	Drāma ²		70 (2)	

¹ Iekavās norādīts ieteicamais mācību stundu skaits nedēļā trīs gados.

² Mācību priekšmetu *Drāma* var īstenot integrēti ar citiem mācību priekšmetiem, tā apguvei paredzot 4.-6. klasē 70 stundas.



Valsts izglītības
satura centrs

Pamatizglītības mazākumtautību izglītības programmas paraugs (2) Mācību stundu skaits trīs gados mācību priekšmetā¹

Mācību joma	Mācību priekšmets	1.-3. klase	4.-6. klase	7.-9. klase
Dabaszinātņu				
	Dabaszinības	208 (6)	210 (6)	
	Ķīmija			140 (4)
	Fizika			140 (4)
	Bioloģija			210 (6)
	Ģeogrāfija			140 (4)
Matemātikas				
	Matemātika	416 (12)	570 (16)	525 (15)
Tehnoloģiju				
	Dizains un tehnoloģija	175 (5)	140 (4)	140 (4)
	Datorika		105 (3)	175 (5)
	Inženierzinības ³			35 (1)
Veselības un fiziskās aktivitātes				
	Sports un veselība	280 (8)	315 (9)	315 (9)

¹ Iekavās norādīts ieteicamais mācību stundu skaits nedēļā trīs gados.

³ Mācību priekšmetu *Inženierzinības* var īstenot integrēti ar citiem mācību priekšmetiem, tā apguvei paredzot 35 stundas 7.-9. klasē.

Skolu patstāvība mācību darba organizācijā jēgpilnām mācībām



Valsts izglītības
satura centrs

Aktuālie akcenti jaunajā pamatizglītības programmā (standarta projektā)

Izglītības programmā noteiktie principi:

- stundu skaits mācību priekšmetā uz 3 gadiem;
- katru gadu skola veido stundu plānu;
- iespēja mainīt stundu skaitu mācību priekšmetos 10% ietvaros –

Iespēja elastīgi plānot mācību saturu un organizēt mācību procesu.



Valsts izglītības
satura centrs

PIEMĒRS, sociālās zinības un vēsture, 5.klase

Temats: Latvijas mantojums

Norises laiks: 1.semestra beigās, 14-16 stundas (7-8 nedēļas, 2 mēn.)

Temata noslēguma projekts “Izveidosim savu muzeja ekspozīciju!”:

- skolēni apmeklē tuvumā esošos muzejus, arhitektūras un vēstures pieminekļus;
- skolēni veido savu izstādi – muzeja ekspozīciju.

Lai veiksmīgi realizētu tematu, nepieciešams mācību darbu plānot tā, lai 14 – 16 stundas tiktu koncentrētas vienkopus, piemēram, novembra mēnesī.

Šo tematu var īstenot arī kā kopīgu tematu ar kultūras un izpratnes un pašizpausmes mākslā un tehnoloģiju mācību jomu priekšmetiem.

Piemērs ir izstrādāts saskaņā ar konkrētiem sasniedzamajiem rezultātiem beidzot 6.klasi (3.4., 6.3., 6.5., 8.1., 8.3.).

**Vērtēt vērtīgo.
Vērtēt, lai mācītos.**



Valsts izglītības
satura centrs

Būtiski mainās vērtēšanas loma

- Mainoties sasniedzamajam rezultātam, jāmainās vērtēšanas saturam un formai.
- Jāsamazina standartizētu izvēles atbilžu testu izmantošana.
- Vērtēšanas pieejai klasē jāmainās no mācīšanās novērtēšanas uz vērtēšanu kā mācīšanos - atgriezeniskā saite, kas palīdz uzlabot darbu gan skolēnam, gan skolotājam.
- Jāiemācās novērtēt arī to, ko ir grūti novērtēt un kam ir vērtība – caurviju prasmes un ieradumus.



Valsts izglītības
satura centrs

Skolēna sasniegumu apraksts 1.-3. klasē

- **Kvalitatīva vērtēšana** ir iespējama tikai pret **skaidru plānoto sasniedzamo rezultātu**. Šis princips tiek pastiprināts arī dokumentējot skolēnu sasniegumus mācību gada beigās.
- **1.-3. klasē** skolēna sasniegumi katrā mācību jomā tiek dokumentēti pret nozīmīgākajiem sasniedzamajiem rezultātiem, izmantojot apguves līmeņus:
 - sācis apgūt,
 - turpina apgūt,
 - apguvis,
 - apguvis padziļināti.



Valsts izglītības
satura centrs

PIEMĒRS, matemātikas mācību joma, 1.-3. klase

Sasniedzamais rezultāti matemātika jomā	sācis apgūt	turpina apgūt	apguvis	apguvis padziļināti
Turpina vai ieraksta trūkstošo elementu skaitļu virknē un paskaidro savu izvēli (spriež no konkrētā uz vispārīgo, izsakot pieņēmumu par virknes nākamo elementu vai nezināmo elementu).				
Lieto saskaitīšanu un atņemšanu 20 apjomā situācijās, kad jāatrod: cik kopā; pienāk klāt, aiziet prom/paņem nost; salīdzina (par vairāk/mazāk) ar nezināmo jebkurā pozīcijā, izmantojot modeļus, zīmējumus un pierakstot kā vienādību ar simbolu aizstājot nezināmo.				



Valsts izglītības
satura centrs

Valsts pārbaudes darbi nākotnē (2023.gads)

- **Beidzot 9. klasi:**

latviešu valoda; svešvaloda; matemātika; starpdisciplinārs valsts pārbaudes darbs sociālajā un pilsoniskajā, dabaszinātņu, tehnoloģiju mācību jomās.

.

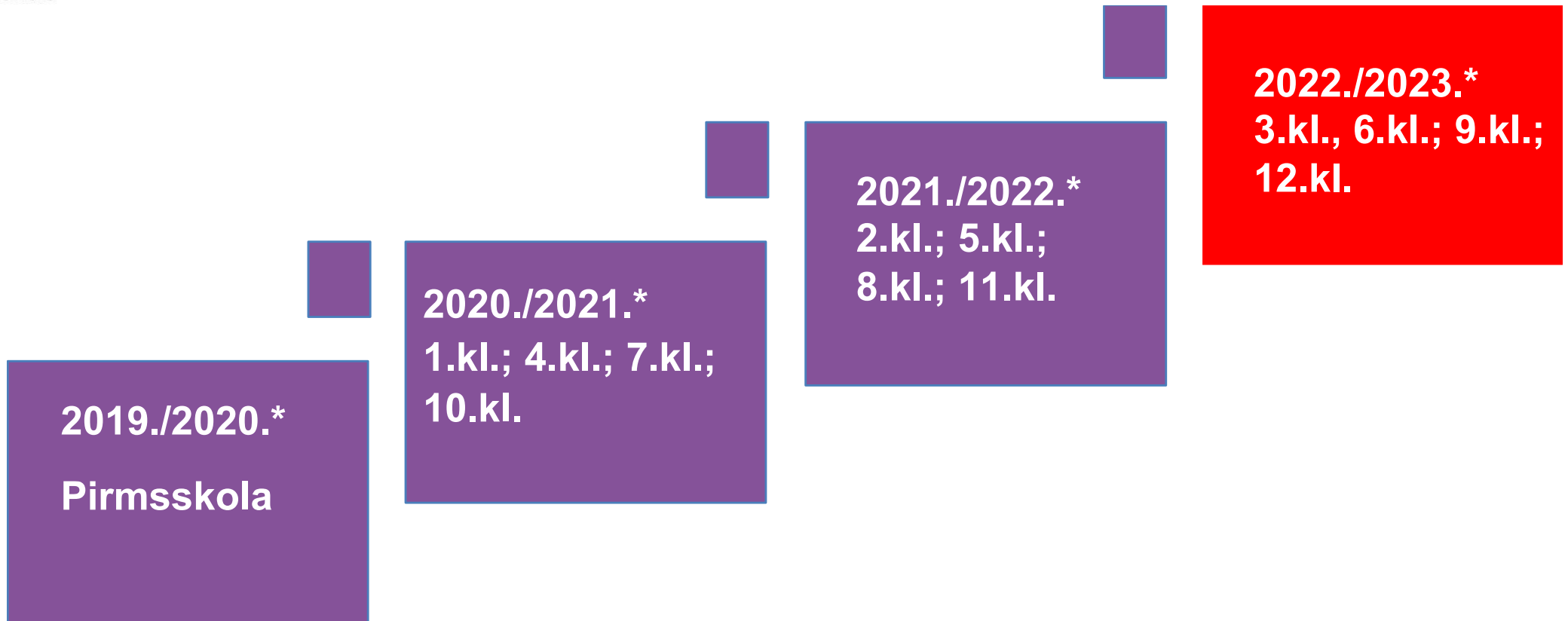
- **Beidzot vidusskolu:**

obligāti eksāmeni latviešu valodā; svešvalodā; matemātikā atbilstoši apguves līmenim; kā arī - trīs izvēlētajos priekšmetos augstākajā apguves līmenī.



Valsts izglītības
satura centrs

Aktuālais pilnveidotā mācību satura un pieejas ieviešanas grafiks



*Ņemot vērā 2018.gada jūnijā pieņemtos grozījumus
Vispārējās izglītības likumā.



Valsts izglītības
satura centrs

PALDIES!

www.skola2030.lv

[facebook.com/Skola2030](https://www.facebook.com/Skola2030)

<https://www.youtube.com/skola2030>

[#skola2030](https://www.youtube.com/skola2030)